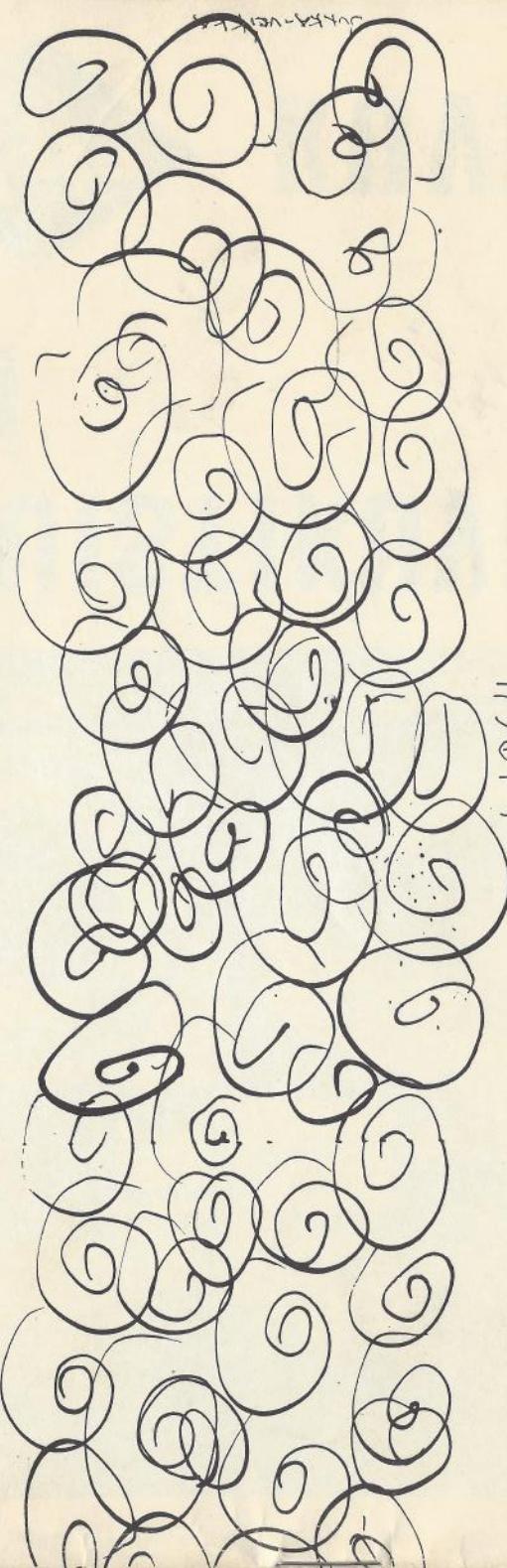

PARSKETA

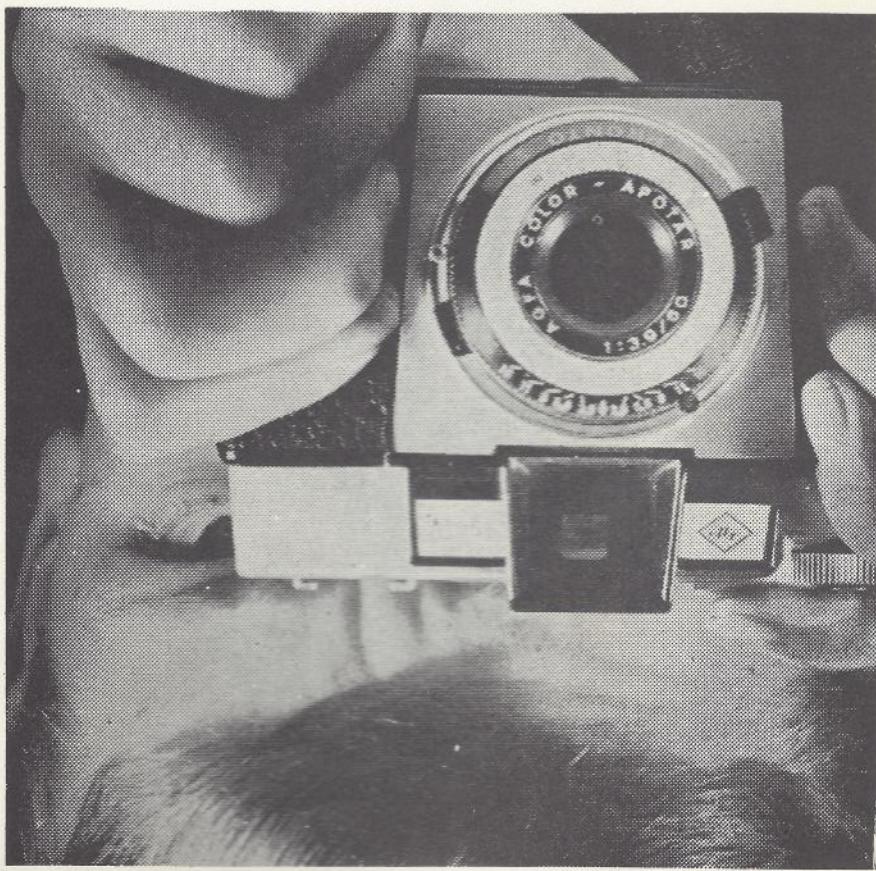

1.1964

KUVIA

VAN
EI MUISTIKUVIA

PÄRSKEITÄ

RESSUN
XÄNNENKANNATTAJA

66. VUOSIKERTA

TOIMITUS:

PÄÄTOIMITTAJA:

LEHTORI

TIMO TENHOLA

VASTAAVA

TOIMITTAJA:

TAPIO SAARELA

TOIMITUSSIHITEERI:

JUKKA HÄYRINEN

TOIMITTAJAT:

TIMO TANNER

RISTO HEISKANEN

KAJ ENGSTRÖM

KUVAT:

SIELÄTTÄÄLTA

KANSI:

JUKKA-VEIKKA

LEVIKKIPÄÄLLIKKÖ

ANTERO RÜUTUVAARA

PERINTEISTÄ

Erlaiset perinteet ovat muodostuneet ihmillisestä toiminnan tärkeäksi osaksi. Puhutaan kansallisista, sivistyksellisistä, uskonnollisista, moraalisista ja monista muista perinteistä. Puhutaan paljon ja yleensä hartaasti. Niin paljon ja niin hartaasti, että koko sana on muodostumassa fraasiksi. Nän tuntuu olevan jopa vanhassa hyvässä Ressussamme.

Koulun tehtävänä on siirtää perinteet oppilailleen.

Oppilaiden tehtävänä on koulun tarjoamien perinteiden arvostelu. Nän totesi haljattain eräs nuoren polven kulttuurikriitikko. Hänen tarkoitti tosin koululla opettajien edustamaa koululaitosta, kun taas me tarkoitamme Ressun perinteillä lähinnä oppilaskunnan aikaansannokkia. Silti niihin pätte sama ajatus. On vain huomattava, että arvostelu ei tarkoita samaa kuin suoralta kädetä romukoppaan heittämisen. Vanhentuneesta ja kuluneesta tulee erottaa käytökeipoinen ja pysyvästi arvokas aines, joka voidaan ottaa perustaksi uutta luotessa. Tätä puolta, uuden luomista ei pitäisi unohtaa. Emme hän toki tydy vain passiiviseen vastaanottoon pyrkimättä itse saaman aikaan mitään, mikä olisi kylin arvokasta muodostuakseen perinteeksi.

Saattakaamme perinteet kunnian suhtautumalla niihin oikealla tavalla. Vähemmän tyhjiä korulauseita, enemmän aktiivisuutta, arvostelua ja rakentamista.

Tapio Saarela

BESTSELLEREITÄ JA KLASSIKOITA
— havaintoja lyseolaisten lukuhaastuksista

Pärskeiden viime numerossa esitin joitakin tilastotietoja lyseolaisten lukuhaastuksista. Tällä kertaa saanen kertoa millaisia johtopäätöksiä olen tehnyt saamistani tiedoista.

Kysely osoittaa aivan selvästi, että lukeminen sarjakuvien ja television aikanaakin kiinnostaa oppikoululaisia. Tätä seikkaa voidaan pitää miellyttäväänä yllätyksenä. Helsinkiläinen koulupoika ennättää lukea paljon – ehkä liiankin paljon. Paitisi kirjoja hän lukee säännöllisesti sanomalehteä ja usein viikkolehteä. (Kaikki vastaajat, paitisi yksi viidesluokkalainen ilmoittivat lukevansa säännöllisesti sanomalehteä, ja 87% vastaajista lukee siltä, ahmia lukemisen on vallalla. Luultavasti monen kannattaisi kerätä pöydälleen luetettavia kirjoja vähemmän ja sen sijaan syventyä joihinkin harvoihin teoksiin perusteellisesti.

Koulurime oppilaiden miltei yksinomaisen vapaa-ajan lukemisenä ovat romaanit ja tietokirjat. Ymmärrän, että poikia ei kiinnosta runous, mutta novelli kirjallisuudelle olisin odottanut enemmän suosiota. On muistettava, että koululaisen kannalta asiaa tarkasteltessa novelilla on ainakin kaksi etua puolellaan: hyvä novelli on usein suppeudeksaan rajoittamistaidon mestarinäytteenä samaa taitoa vaaditaan aineen kirjoittajalta – ja novelin lukeminen ei vaadi paljon aikaa.

Toivoisin myös enemmän suosiota varsinaisille poikien- ja nuorisonkirjoille. Alaluokkalaiset siirtyvät nykyään kovin varhain aikuisten kirjallisuuden pariin. Erään toisluokkaisen viisi viimeksi lukemaa kirjaava ovat kolme Tarzan-kirjaa ja TÄÄLLÄ POHJANTÄHDEN ALLA-teoksen kaksi ensimmäistä osaa. On paljon luonnonli- sempaa, että toisluokkalaisten tutustuu joihinkin viidakko- tai avarausseikkailuihin, kuin että hän aikuis-ten mukana suuren yleisön suosikkiteoksia.

Miesväen mielikirjailijat Sariola, Mc. Lean, Innes, Brown, Hume ja Christie ovat hyvin tuttuja kaikilla kouluasteilla, mutta varsinkin neljäsluokkalaiset lukevat näiden teoksia hyvin paljon. Oma maku ei ole vielä kehittynyt, ja niin tyydytään massojen kirjallisuuteen. Miel-lyttäävä on havaita, että moni viideeluokkalainen sen si-jaan luottaa omaan makuunsa. Lukemisen valintaan tu-lee selvää järjestelmällisyttä. Joku on kiinnostunut pel-kiitään eräkirjallisuudesta, joku sääveljien elämäker-roista, ja joku lukee pelkästään Steinbeckin teoksia. Ei tyydytä sotaromaaneihin sellaisenaan, vaan tietotusta hankitaan estimeriksi Tippekskirchin TOISEN MAAIL-MANSODAN HISTORIASTA. Tällainen Järkevä luetavan valinta yleistyy tietykin viimeisille luokille tultaessa. Lukion vastauksia tarkastellesani olen yritynyt mitata modernin ja klassillisen kirjallisuuden suhdetta. Tuntuu silta, että herrojen lukiolaisten maku on hieman kon-servatiivinen: Venäläiset klassikit Dostojevski, Gogol ja Tolstoi (suositummuusjärjestysessä) ovat jokainen mo-nen teokseen ja monen vastaan voimalla mukana lueteloissa. Edelleen Victor Hugo ja Charles Dickens ovat suosituimpia kirjailijoita. Sitä vastoin sellaisia teoksia,

jotka viittaisivat moderniin makuun, on vastauksissa mainitrujen yli 400 kirjan joukossa tuskin kaksikymmen-tä (niitten kirjoittajia: Andric, Böll, Calvino, Camus, Conrad, Golding, Grass, Kafka, Nabokov, Tanizaki; kotimaisista Manner-korpi ja Merij).

Pojat lukevat mielellään salapolliisiromaaneja. Tällaises-vähän sellaisia, jotka ovat erikoistuneet paikkuromaani-en murha ja luku -linjalle (III luokalla 70vastaajasta 2, IV luokalla 66 vastajasta 6, V luokalla 86 vastajasta 5, VI luokalla 105 vastajasta 6, VII luokalla 45 vastajasta 2).

Olen pääsiäisesti tytyräinen kyselyn tuloksiin. Nykyään syydetään kirjamarkkinoille tavaton määrä luetta-vaa, ja tästä paljoudsta on valittava. Monet ovat ha-vanneet sen totuuden, että vain parhaan valitsemisen kannattaa. Monet ovat myös havainneet, että lukuharras-tus on enemmän kuin ajankulkue. Se on pakopaikea, jos-sa voimme hetken olla poissa rauhannosta maailmasta, mutta se on myös jokamiehen korkesakolu, joka antaa meille tarpeelliset tiedot tullaksemme toimeen maail-massa. Lukemalla voimme tarkastella asiaita toisten ih-misten näkökulmasta, mutta lukemalla voimme myös hankkia aineksia ornaan elämnäkatsomukseemme.

Timo Tenhola

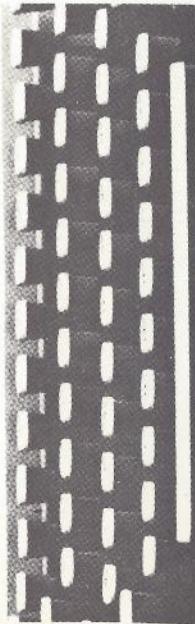
Opettajien kädet ovat nykyään monessa suhteessa sidottuja. Heidän on valmennettava oppilaataan tutkintoja varien ja syöteittävän näille tietoja, jotka oppilaiden tutkinnossa täytyy muistaa, mutta joka he välittömästi sen jälkeen saavat unohtaa. Ja he unohtavatkin ne varmasti, sillä suurin osa näitä tiedoista ei kiinnosta oppilaita. Siitä paitsi tämä tieto on on enimmäkseen tarpeeton. Oppilaat eivät lue sitä tiedon itsensä takia, vaan vastenmielisesti, selviytäväkseen tutkinnosta. Eikä kannettu vesi pysy kaivossa.

Koulunkäynti ruodostuu usein préparoimiseksi tutkintoja varten. Sellaisena se ei tydytä ihmisenä olemisen perustarvetta. Opettajien tulisi muistaa, että he ovat sittenkin ensi sijassa kasvatusta, joiden tarkoituksesta ei saisi olla tehdä oppilaista tietoteknista, vaan sisystyneitä ihmisiä. He eivät saisi opettaa niitä asiaita, joita tarvitaan tutkinoissa, vaan niitä jotka ovat siinänsä kiinnostavia ja tärkeitä. Ihmisellä on luontainen kaippaus tietoon, ja koulun tulisi tyydyttää tästä tarvetta. Lukioilaiset ja yliopilailat ovat maailmaa henkevämpia, parhaimpia ja tiedonhaluisimpia ihmisiä. Heidän hyvät ominaisuuutensa tukahduttaa täällänen preparointi ja "prässäys!"

Vika ei ole opettajissa. Se on pikemmin siinä, että yhteiskunta pitää tutkintojen suoritamista tärkeänä ja antaa niissä hyvin selviytynneille hyvän taloudellisen ja sosiaalisen aseman. Ennen kaikkea on vika kuitenkin siinä, että tälläistä asemaa tavotaan. Monet ylioppilaatkin pyrkivät valmistumaan mahdollisimman pian päästääseen mahdollisimman hyville tuloiille. Tämä taloudellinen ajattelutapa alkaa tunkeutua ihmisten mielin noin viidentoista vuoden iässä ja on kymmenen vuoden kuluttua ennätänyt myrkyttää hänen sielunsa. Poikkeusjä kylälä on. Nerot ovat kautta elämärsä lapsenomaisia, infantilisia; he ovat välttyneet taloudelliselta ajatteluvavalta, joka tekee melkein jokaisesta aikuisesta tuisinaihmiseni.

Poroporvari tekee työtä ja pitää työntekoa tärkeänä elämärvona. Mutta ei pidä sitä arvoissa sen itsensä takia. Sillä hän ei tunne iloa työstäään, vaan vaan sitä palkasta, mitä hän työstää saa. Turvatakseen taloudellisen asemansa, jota hän pitää kalkista tärkeimpänä, hän viettää suurimman osan ajastaan tekemällä työtä, mitä hän ei ikään tekisi muusta syystä kuin siksi, että siten voi hankkia elatuksensa. Poroporvari joutuu tällöin luopumaan monista sellaisista seikoista, jotka tekevät elämän elämisen arvoiseksi.. Harkitsevuus on monasti omen vihollisen.

20.11.1963. Heikki Partanen

Ihmisen pitäisi vapautua poroporvarilisudesta. Hänen pitäisi oppia olemaan humalassa, vaikka ei ole mitään juonutkaan. Hänen pitäisi jättää sikseen kaikki huoli huomisesta ja tehdä vain sitä, mikä häntä huvittaa ja minkä hän tuntee kutsumukseeseen. Ei kalkki työ ole kutsumusta. Poroporvarien työt ovat enimmäkseen pelkkää leivän hankintaa. Kutsuunstyöä on se, mikä tyydyttää ihmisen syvien kisiasi tarpeita. Tämä on minusta ainoa kunnollinen työn määritelmä. Se tosin on hiukan omituinen, koska sen mukaan rakastammekin on työtä. Mutta kaikki suuret ajatuksset ovat omituisia.

Esittämäni ohjelma tuntuu hullunkuriselta. Täysikasvuisen on vaikea käsiittää, että on täreämpää rakastaa ja kirjoittaa filosofiaa ja piirrä absurdeja kuin opiskella yliopilastutkinnoa varten. Sellainen ajattelu ja sellainen kyyttäytyminen on lapsellista. Niin se varmasti onkin. Mutta lapset ovat kaikkein lähinnä taivasten valitakuntaa, eikä se joka ei ole heidän kaltaisensa, pääse sinne sisälle. Vanhan ja nuoren sukupolven välinen ristiriita johtuu nähdäksenä juuri siitä, että aikuiset ovat niin harkitsevia ja niin pooppervarillisia, etteivät he ymmärrä tällaisia mielipuolisia ajatuksia.

... sen sijaan, että iskisi ajan hermoon

Näm tulee aina jatkumaan kunnes ottaa lapion käteensä ja siitätkin huolimatta kaivautuu pintaan syvemmälle. Hän havaitsee: "On kaunis sana, teini. On ruma sana, kristillisys, niin hassun kauainen. Mutta kuka estää yhdistämästä termejä. Teinikristillisyyss - vaikuttaa tekemistä." "Käsitellä saivartelua", tokaisee teinifilosofi. Teini ei lännistä. "On tuossa oltava joitaan itue," hän vakuuttaa itselleen. On tohkeissaan unohtanut kokonaan maistaa. "Kas vain, Maistan. "Taivaan mannaa." Kas, kun en aiemmin havainnut. Mitä alkuiset kristillisyydellä tekee? Vanhojahans ne jo on." Pian kuolee pois. Ei ne jaksa mennä enää pintaan syvemmälle Kristus on teinejä varien. Sinua, minua, jokikistää. Teineillä on energiaa kaivautua pinnan alle."

Ihmiset puhuvat paljon kulttuurista. Puhuvat paljon, niin paljon, että teinin sitä maistaessa se maistuu puulle. Ihmiset puhuvat vähän kristillisyydestä. Vielä vähemän siihen puhuvat. Sekin maistuu puulle. Aivan kuin puulle.

Joku huomasi: "Teini, se on kaunis sana, "Keksittiin teinkulttuuri. Se oli kuni taivaan mannaa. Sitten siiitä puhuttui paljon. Joku maistoi. Puita, "Voi veljet taas vain puita."

Hiiteen pintakulttuuri! Se on eläimille. Ihminen on luotu ajattelemaan myös asian ydintä eikä vain kuorta, joka sitä paitsi maistuu puulle. Osaahan papukaijakin soittaa suutaan.

"Uskovaisten vouhutusta", huomauttaa teinilosofi, jota myös kulttuuriteiniksi kutsutaan.

Hiiteen kaikki maailman uskovaiset." Nyt ei puhuta heistä. Nyt on vain Kristus ja teini. Kristus on teinin, miksi ei teinikin voisi olla Kristuksen. Sitä paitsi, oi veljeni filosofi." Kristus ei maistu puulle.

Teinilosofi haroo hajamielisesti kaunista partaansa.

Teinin käteen osuu outo paksu kirja. Hän lukee. "Minä olen se elävä leipä... jos joku syö täitä leipää, hän elää iantkaikkiseksi!" Joh. 6:51

p-a

Aittola 2.A: Yhteiskoulussa on paljon tyhmempää.
Täällä ei tartte kärssiä räkkääviä kimmuja.

Rantanen 5.A: En kadu. Täällä ovat kaverit reilun-
pia. En ole ajatellutkaan yhteiskoulussa olemista. Ei se
haittaa mitään, vaikkei naisia olekan; ne vain haittai-
vat opiskelua.

Engström 7.A: Mä oon mielummin poikakoulussa,
koska olen tottunut siihen. Olisi outoa, jos joku istuisi
harmeineen hirneen tukkalaite päässään. Ja koska mä oon
niin ujo, en uskaltaisi sanoa tunnilla mitään. (Vihdoinkin
keino saada Enkka olemaan hiljaan tunnilta." Toim. huom.)
That's all again.

Sara 7.A: Olen ollut molemmissa kouluissa, täällä
säilyy paremmi työrauha.

Lunis 7.C: Poikakoulussa oppilailla on käyttäytymis-
sen vapaus, yhteiskoulussa käyttäytyminen on kahdilu-
paa tytöjen mukanaolon vuoksi. Tieysti yhteiskoulun
hyväntä puolen voidaan pitää tytöjen läsnäoloa, tallöin-
hän opitaan ajoissa tuleneen vastakkaisen su-
kuvalot kaupuolten kanssa. — Tilastot kuitenkin osoittavat, että
niin yhteis- kuin poikakoululaiset joutuvat enemmän, tai
myöhämmän avoliittoon, joten kysymys on yhdentekevä.

Rusnanen 7.C: Kadun ehdottomasti. Miksikö? Funtssaa
nyt itse. (poistuu huokaisteen)

Susiluoto 6.C: Poikakoulussa oleminen ei ole yksi-
toikkoista; täällä on railakasta meininkiä. Ei naisten
puuttuminen mitenkään haittaa. En usko, etta tästä saa
mitään kompleksia, jos osaa muuten suhtautua oikein.
Tytöt ovat silti mukavia: opiskelijoin hyvin mielelläni
Tyttöläissä. Mutta Ressu on aina Ressu.

Virtanen 4.B: En oikeastaan kadu, täällä on opiske-
lu tehokkaampaa. Ei siitä ole haittaa, vaikkei tytöjä
olekaan; en tunne komplekseja.

Lamila 5.C: En kadu. Sarastukseen toiminta Tytö-
norssin kanssa on tarpeeksi vilkasta, ettei tule tytöjä
ikävä. Moralinen tasو on ehottomasti parempi kuin
yhteiskoulussa.

POIKAKOULU VAI YHTEISKOULU?

Kysymyksenne aiheena olivat tällä kertaa poikakoulun
edut ja haitat yhteiskoulun rimalla, ja mielipiteitä tun-
tui olevan yhtä monta kuin haastateltavakin.
Siisi: oletko katunut valintaasi?

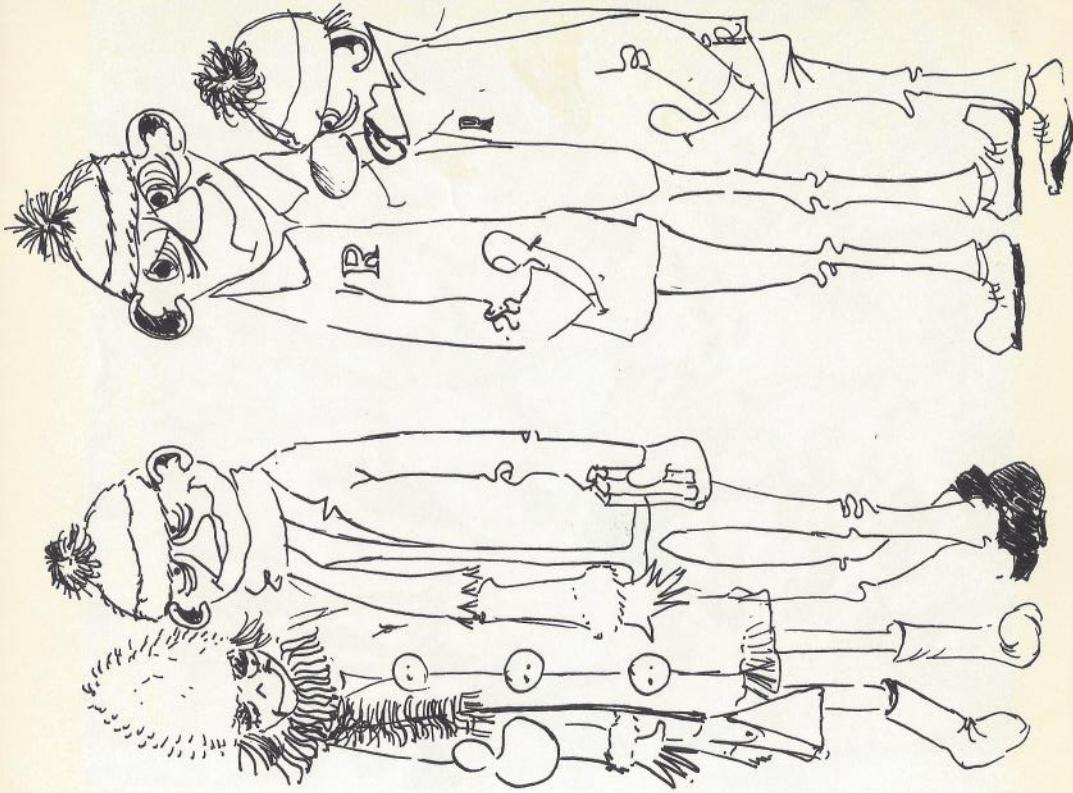
Kehvola 7.B: Eni olen niin kaavoihin kangistunut, et-
ten osaa katua. Yhteiskoulussa olo tosin auttaa käsit-
tääkseni asennointumaan oikein yhteiselmään toisen su-
kuvalon kanssa.

Tuominen 6.C: En kadu. Poikakoulussa pystyy kes-
kittymään paremmiin kouluryöhön, kun ei ole naisten
sääriä, joita unohtuu tarkastelemaan.

Vuorenheimo 8.C: Huomioon ottaen ajan ankeuden, yn-
rä muut ajoaan vaikuttavat seikat en voi antaa lausun-
toa, koska sitä ei voisi painaa. - Kultenkin haluan huo-
mauttaa, etta alkoholinkäyttö on poikakouluista kes-
kuudessa huomattavasti yleisempää kuin yhteiskoulais-
ten.

a.f Hällström 1.B: En kadu. Täällä ei ole tytöjä
kantelemassa opettajille.

Suomalainen 3.B: En kadu. Täällä ei ole mikään pa-
rempaa eikä huonompaa; siis sama, onko poika- vai yh-
teiskoulussa

Eloisen 6. C: Ei tule tekstiä tästä aiheesta.

Eloranta 3. C: Kadun. Olisin mieluunmin yhteiskoulussa, koska siellä on vähemmän poikia. Opiskelu menisi hyvin herättäseksi, kun tytöjä olisi paljon. En mä niille mitään pahaa tekisi ettei ne pääsisi kantelemaan. Mä tulin poikakouluun siksi, että mä olin silloin niin pieni, etten mä ymmärtänyt näitä asioita.

Aho 6. C: Kadun valintaani. Yhteiskoulussa olisi suurempi vapaus, poikakoulussa kai parempi henki, muttei se ole merkittävää. Tulin siki Ressun, että se oli lähi koulu.

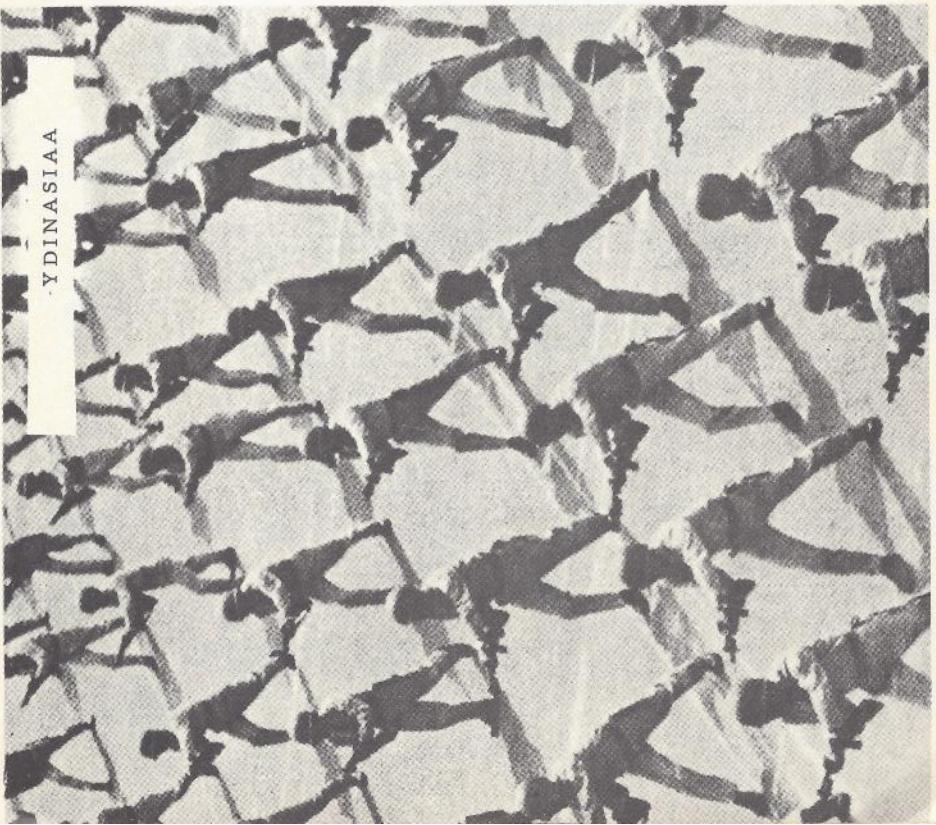
Jokinen 6. C: Poikakoulussa luokkahenki on parempi. Ehkä päästääni opiskelussakin nopeammin eteenpäin, kun kaikki ovat poikia. Tietysti on mukaviakin tytöjä, mutta.....

Havu 6. B: Melkeimpä kadun. Yhteiskoulussa olisi naispuolista seuraa, täällä ei ole muita naisia kuin muutama kuiva opettaja. Ehdotan, että Ressu ja Tyttönorssi yhdisistettyisiin.

Alastalo 4. C: En kadu mä vihaan naisia. Ne kantelis kumminkin opettajille kaikesta, ei ne ole mukavia.

Hara 5. A: Olen katunut; ei sentäään, kyllä mä olen mieluunmin poikakoulussa. Yhteiskoulussa kimmattäykkää aina.

- Y DINASIAA

Ihminen on étevä. Siitä lähtien, kun se viisaitien väitteen mukaan tuli ihmiseksi ensin laskeuduttaan (puotuun?) puusta ja noustaan neljältä raajalta kahdelle ja lopuksi pantuaan tulen, ensi kerää muutioansa, hänesä on tapahdunt vähäistä, mutta kuitenkin merkittäväksi kehitystä. Hän on kohonnut maapäällisen luonnon heraksi, mikä asema on ainutlaatuinen ja ehdoton. Hän ei ole tyrrynyt pitämään jalkojaan tukevasti pallonsa pinnalla, vaan on pyrkinyt milloin ylös milloin alas ja siinä sivussa alistanut silloin tallöin uusia luonnonvoimia palvelukseensa. Mitään hän ei ole pitänyt itselleen mahdottomana. Tästä huolimatta kaikein hänen luomansa ylevyyden keskellä on seikka, jota hän yrityksistään huoliimatta ei ole kyennyt voittamaan, vaikka hän koko olemassaolonsa ajan on siihen pyrkinyt ja sitä innokkaasti toivonut. Tälläkin hetkellä on kysymys yleisesittä maailmanrauhasta hänenelle mahdoton, ratkaisematon. Asian kyllä ymmärtäisi, jos eläisimme harman menneisyyden aikakautta, jolloin nuija ja kivikirves olivat sota-aseina teknillän viimeisimpäät huippusaavutuksia ja ihmillinen ajattelutapa sen mukaista. Mutta että nykyisen atomijankaan ihminen ei ole pystynyt täitä ongelmaa ratkaisemaan, vaan on antanut monien mielittömyyksien vallata sen paikan ajatusmaailmassaan - siinä hänenelle kyllin aihetta raapia otsalleen valahtanutta otstukkaansa.

Jurussa, joita kirjoittajan ja oikokukijan lisäksi ei kukaan muu lue, luodaan aina pitkä katsaus historian — niin tässäkin.

Nimenomaan sodan historiaa tarkasteltaessa voidaan havaita sodan luonteen aikojen kulussa huomattavasti muututtaneen. Atomipommien ja ajat sitten korvaannut yllämainitut muinaissuomalaisenkin varmaan hyvin tuntemat ruhoaset. Sodan vaikutuspitiri on laajentunut entistä heimojen välisiä nähtiä ensin eri halitsijahuoneiden välisten riitojen selvittämiseen ja

loupuksi nykyiseen kansainvälisen poliittikan aiheuttamaan tilanteeseen, jolloin kansakunnat sotivat kansakuntina toisaan vastaan.

Nykypäivän ihmisen on kuitenkin luonut kahden maailmansodan jälkeen itselleen uuden yhteiskunnan, ja samalla uuden käsityksen sodan merkityksestä. Sota ei enää yleisesti käsitellä poliittikan välkipaleeksi, vaan täydelliseksi tuhoamisvälineeksi, jonka voitajalleen antama hyöty asetetaan vähintään kyseenalaiseksi. Kuitenkaan sodan ja rauhan ongelmaa ei ole vielä pystytty ratkaisemaan. Yrityskäy on kyllä tehty, mutta valkka kukaan ei edes pyri kiertämään kysymyksen tärkeyttä ja sen selvittämisenstä kaikille koituvaa hyötyä, täydelliseen ja ratkaisevaan tulokseen ei ole päästy.

Tämän ongelmian ratkaisemiseksi on Suomeenkin syntynyt useita rauhanasiaa ajavia järjestöjä, jotka eri toimintamuodoim pyrkivät mm. lakkauttamaan armeijat sekä työskentelemään täydellisen aseistariisunnan aikaansaamiseksi. Vanha tuttu totus on, että Suomen kansa ei, traagista kyllä, pysty olemaan yhteräinen muulloin kuin sodan aikana. Niinpä suhtautumisessa rauhanjärjestöjenkin työhön esintyy erilaista ennakkosennoitumisia - puolesta ja vastaan. "Pannaan Pyysyt Pois-Periaate", mikä tarjoittaa pakolliseen asevelvoliisuteen perustuvien armeijoiden lakkauttamisvaihmusta, on erityisenä silmärikkuna, sillä pelätään, että esimerkiksi Suomen ryhtyminen edelläkävijäksi tässä asiassa saattaisi helposti aiheuttaa ulkopuolisen invaasiion. Ja vaikka Suomi tämän tekisikin - mahdoton oletus sininkä - niin olisiko varmaa, että muut maat seuraaisivat esimerkkiämme? Helppoäpuukoin ja puntarein ei tässä maailmassa enää kyetä puolustautumaan sotatilan sattuessa, etenkään jos muut aseet mahaavat jossain Suomenlahden pohjamudassa. Rauhanyhdistyset asettavat maanpuolustuksen ja rauhan puolustamisen

toisilleen vastakkaisiksi ilmiöiksi. Suomalaisten maanpuolustustyö on kuitenkin pääsiäissa asettumista vapautemme ja riippumatonta me mähdöllisia uhkaa - ja vastaan, ja sehnä on asiaa hieman tarkemmin ajatellen ilmeistä rauhan puolustamista. Armeijoista vielä: jos niiden lakkauttaminen todella lopettaisi sodat, niin silloinhan rikosketkin saatasiin loppumaan panemalla kaikki poliisit eläkkeelle....

Rauhanjärjestöjen suurin merkitys on niiden harrastamassa yleisen sodan ja ydinaseitten vastaisen meilipiteen muodokaamisesta sekä siinä, että ne eivät ole myöntäneet tavallisen ihmisen pienuutta suuren asian rinnalla. Kuitenkaan kokonaisuudessaan ei kysymys yleisen maailmanrauhan toteutumisesta ole edes ajan-kohtainen. Kahden valtaryhmäntymän asevahvuuskien vastavaavus, ns. kauhun tasapaino on varmimpina ta-keena rauhan säilymisestä näitten maitten vaikutus-alueilla, joilla ihmisenkin on jo saavuttamassa (saa-vuttanut?) sivistysellisen tason, jonka vallitessa esimerkiksi ydinvoiman käyttö muuhun kuin rauhanomaisseen tarkoitukseen ei ole ilmeistä. Maailmanrauhan suurin ongelma on tällä hetkellä nykyisissä kehitys-maisissa, joitten sekä aineellinen että henkinen kulttuuritaso on vielä alhainen. Vasta sitten, kun koko maapallon väestö muodostaa homogenisemman sivistyksellisen kokonaisuuden, ja kun ihmisen on kaikkialla ihmisen ihonvärin ja muihin seikoihin katsomatta, voidaan kysymys yleisestä maailmanrauhaasta ratkaista. Nytkin se on aiheellinen ja tärkeää, mutta toiveet siihen pääsemisestä tuntuvat kuitenkin uutopisilta.

S y l v e s t r

sanaton laulu ilman säveltää
kontrabassolle ja miehkkäänille tenorille,
kuoro yhtyy kertosäkeeseen.

1. Punaisista ja mustista silmien läpi.
Sammuvat ajatuksset kuin
;; pienet pilvenhattarat
basson ympärillä pyöriväiset ;;
2. Punaiset ja mustat neliöt
vallan anastavat
;; vinoa horisonttia vasten ;;
meressä ui taivas ;;
3. Valtameret kihahvat kuijviin.
Silmäripset kärveentyvät.
;; kaikki kilvan rientävät
kuutioita säälittelemään ;;
4. Mustat neliöt vilistämässä
valkoisen aavikon poikki.
;; honkien välistä siintää selkä
vilkkuvi koittehen valossa ;;
5. Ikkunoistamme katsovat
valkeat paperikset
;; silmissä kuparinhoode
kasvoissa sormien reität ;;
6. E stottomasti viimeinkin
veljeilevät kalat ja ruutusolttu.
;; sydänveri valtimoista
syöksyy aivojen tyhjiöön ;;
7. Viimeisetkin pitkäpartaiset kuutiot
tapaamme itse teossa
;; jaroisina ryömmässä
suolapatsaiden juurella ;;
8. Pyhimyskehät viimeiset
käyrinä syystullissa hurnisevat
;; ikkunoita vasten lepattamassa
viimeiset huulet irtonaiset ;;
9. Viimeinen vanha herätskelo
joka nyt on aikopommi.
;; ja viulun haamu kummittelemassa
toniturnyssy päässä ;;
10. Viimeiset kellonkoneistot
tavataan kadulla reippalemassa
;; Hammasharjat muodikkaat vain
takataskusta pilkistäävät ;;
11. Nyt jo käsistä laulkavaat
kirjaimet ulos ikkunasta.
;; ja valtavina ampaisevat takaisin
jyristen ylitse taivaalla ;;
12. Sormet korvissa tyhjiö imee
huojuvat seinät kaatuvat sisälle.
;; Punaiset ja mustat neliöt
kiipeilevät korvista ulos ;;
13. Ulkona ne lämmittlevät
hiiltynneen basson ääressä.
;; ne ja fobiat, freniat, maniat
joita pimeässä vilistlee ;;
14. Loiskiehunnasta kuumenneina
kyntyt aivot seppeleineen,
;; taittaaseen siivin kuitäväät
linnum lailla liitävät ;;

Sanat ja sävel: Skitsoo
(Joey Dee; HMV - EVP 1106)

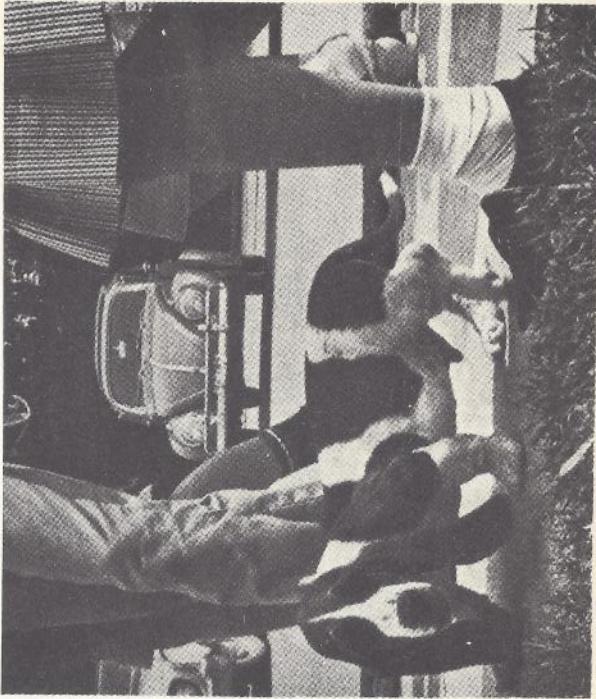

Koulussa ruokailun edellisellä tunnilla on rauhatonta. Odotetaan, että kello soisi. Opettajat hermostuvat meihin. Toiset syövät jo bananeja, omenia ja viinirypäleitä. Kun kello soi, kaikki pomppaavat ylös. Heti opettajan annettua käskyn "Alkakaa syödä!" ryntäämme ostamaan limonadia ja possuja. Siellä on kauhea tungos ja hänlinä. Heti kun on saatu jaffa, mennään ostamaan posua, sen saatuamme menemme takaisin luokkaan. siel-lakin on kadhea meteli. Syöminen on vaikeata, kun täytyy varoa, ettei sieni lennä kasvoihin ja eväät hä-kenjäneitä juttuja.

Ryntäsin ulos ovesta. Lähdin pinkornaan kohti bussipysäkkää sellaisella vauhdilla kuin jos naapurim koira olisi ollut perässäni. Yhtäkkiä kuulin rapsahduksen takaapäin. Sieltä se tuli, naapurim koira nimittäin. Minun ei auttanut muu kuin syöksyä metsään ja kiiveä puuhun. Luulin olevani turvassa, mutta siinä erähdyin. Koira lähti nimittäin kipeämään ylös puun runkoa, hampaat irressä. Minulle tuli hättä käteen. Onneksi vieressä kävoi toinen puu. Loikkasin sinne ja jain katselemaan ivallisin ilmein koiran puuria. Mutta hämmästyin suuresti, kun näin mitä se teki. Se hyppäsi komealla hypyllä suoraan yläpuolelle. Minulle tuli kiire alas. Hetken kuluttua kisimme ylös mäkiä ja alas mäkiä kunes saavuimme järven rantaan. Pulahdin veteen ja lähdin kroolaamaan kohti saarta. Löpen väsynneä kipusin ylös rantaan ja huopasin helpotuksesta. Yhtäkkiä joku kopitti minua olkapäälle, Käännyn katsomaan ja huomasin naapurin koiran turpean naarmatalun aivan takani. Emätäysajassa olin uinut takaisin järven rantaan. Kiisimme jälleen halki metsän. Saavuin kotiovelle ja syökytin sisään. Mätkäytin oven kinni. Joku soitti ovikelloa, menin katosmaan kuka se oli. Kysyin: "Kuka siellä?" Vastaukseni alkoi joku luskuttaa kovasti ja rynkyttää ovea. Silloin pyörryin.

IB:n luokkalehdestä syksyllä 1963
Ruokailu

III C:n luokkalehden aineistoa 1964

Ressun kulttuurikilpailu novellisarja I palkinto

Onko enkeleillä silmäläsit

Olen kaappanut pojant. Tavallisen sitä pidetään kirjaj-
lioiden etuoikeutena. He tekevät ihmisiä nukkeja ja
panevat ne sitten puhumaan ja toimimaan haluamallaan
tavalla. En ole kirjallija. Mutta en liioin välitä etuo-
keksista. Olen kaappanut itselleni oman pojant.

Oikeastaan hän on jo nuori mies, mutta minusta on tut-
tavallisempaa kutsua häntä vain pojaksi. En usko hänen
pahastuvan. Pojan ulkomuoto on minkä tahansa nuoren
miehen ulkomuoto. Se ei ole hänessä oleellista. Huomat-
tavinta hänessä on aivot, jotka ovat suuret, poimuttuneet
ja toimeliaat.

Olen harkinnut, onko minulla oikeus saattaa poika omi-
tuisiin ja vaikeisiin tilanteisiin. Kirjailijat tekevät niin
nukkilleen. Koska poika on kuitenkin omani, ja koska en
 aio myydä häntä kirjallisen tuotteen, olen päättynyt
myöntiseen tulokseen. Eräättä kysynnykset ovat askarrut-
taneet mieltäni. Nyt toivon pääseväni lähemmäs ratkai-
suja käyttämällä poikaa hyväkseni.

Panen pojant käytävään. Se on pitkä, kapea ja korkea.
Näkyissä on vain yksi ovi. Pojalla ei ole montaa mah-
dollisuutta. Hän näyttää hermostuneelta, vilkulee ympä-
rilleen, mutta suuntaa sitten päättäväisesti kulkunsa koh. Poika nyökkää kummastuneena. Miehet kirjoittavat han-
ti ovea. Ovelle päästyään hän pystyy, vetää syrälle
henkeä ja tarittuu harapaiden ovenkahvaan. Kaikesta nä-
kee hänen pelkäävän. Pelko tyhjässä käytäväässä, ovella,
jonka takana on epävarma tuntematon, on luonnollista,
eikä poikaa ole syytä moittia.

Hän astuu sisään. Huone muistuttaa tavallista toimisto-
huonetta. Kolme kirjoituspöytää on sijoitettu vierekkäin
samalle seinustalle, ja vastakkaisella puolella on puinen
pinnatuoli. Ikkunassa on sälekaihdin.

- Päivää.
Tervehdys lausutaan kolmiaänisesti. Kunkin kirjoituspöy-
tän ääressä istuu nuorehko silmäläispäinen mies.
- Päivää.

Poika vastaa, sillä hänelle on opetettu, että tervehdimi-
nen kuuluu hyvin tapoihin.

- Istu, ole hyvä.
Keskimmäinen mies viittaa pinnatuoliin. Poika istutuu
ja nojaa tuolin turvalaiseen kovuuteen. Hän vaikuttaa
rauhalliselta kuin käytävässä. Miehet, joilla on
kaikilla piipu suussa ja hanhensulkakynä kädessä, hy-
myilevät ystävällisesti.

- Olet syntynyt, sinulla on nimi, osoite ja puheilmurne
ro?

Onnenkukkainen hankki kummatunneena. Miehet kirjoittavat han-
ti hensulkakynillään, ja poika seuraa heidän työtään. Muus-
te pulloja ei näy, siis hanhensulkaisia täytekyntä. Omi-
tuista, ajattelee hän. Oikeanpuoleinen mies nojautuu tuo-
lissaan taaksepäin, katsoo poikaan kiinteästi ja ottaa
piipun suustaan.

- Mitä sinulle merkitsevä sanat äiti, isä ja koti?
Poika miettii keskityneestä. Toiset odottavat äänestömi-
nä, ilmeettömä, kärsvällisinä.

- Turvallisuutta, rauhaa ja tarvittaessa pakopaikkaa maailemalta.
- Olet onnellisessa asemassa.
- Turvallisuutta. Onni ei ole jatkava tila, ei saa olla. Se on häivähdyks silloin tällöin, ja se tulee aina odottamatta.
- Kuulustelijät katsoivat kaikki poikaa kirjoitettuaan paperihinsa hänen sanansa. Heidän kasvoillaan voi havaita hiljintyn rauhallisuuden takaa ilmeisen mielenkiinnon.
- Mikä on mielestäsi arvokkaan ihmillisen luonteenpiirre?
- Suvaltsevaisuuus.
- Entä kielteisint?
- Ahdasmielisyys ja röyhkeyys.
- Kysyjä nyökkää ilmeenkää värähtämättä, ja poika saataas hetken olla rauhassa. Hän ei ymmärrä, kuinka lyhyden västävsten kirjoitamien vie niin kauan. Ei hän ymmärrä juuri muutakaan tilanteestaan, hän syventyy vain annettuihin kysymyksiin, toimii kuin kone. Miehet ovat valmittaa.
- Uskotko ihmiseen?
- Haluaisin uskoa, mutta se tuntuu joskus vaikealta. Suurin osa tuon nimen kantajista ei ansaitse sitä, tai korkeintaan ansaitsee serra harvoin.
- Poika pitää pienen tauon.
- Kyllä minä silti uskon. Uskon, että joskus koittaa aiaka, jolloin ihmiseen voi uskoo.
- Miehet ovat nyt valppaita, ilmeettömyys on kadonnut, ja piiput ovat päässeet summumaan.
- Uskotko Jumalaan?
- Poika alkaa näyttää vaivautuneelta. Hänen poskensa ja korvansa kuumottavat, ja kädet liikahtelevat levottomasti.
- Uskonasiat ovat yksityisasioita, intiimejä. Mutta - uskon korkeampaan voimaan, sanottakoon sitä nyt valkkapa Jumalaksi.
- Millainen on Jumalasi?
- Hyväys, kauneus ja armo. Häneen ei liity vihaa, peloa eikä kostoa. Ne kuuluvat uskosta opin tekeville ahdasmielisille, eivät Jumalalle.
- Oletko löytänyt Hänet?
- Poika ei enää jaksaa hiljitä itseään. Hänen noussee ja hengittää kiivaasti.

- Mikä oikeus teillä on kuulustella minua?
- Hänen äänensä kohohoaa ja tissee kihtymyksestä.
- Ne ovat minun asioitani ja kuuluvat vain minulle.
- Kuuletteko. Vain minulle ja Jumalalleen. Hän ryntää ovelle, mutta ovea ei enää ole. Poika kääntyy avuttoman takaisin. Miehet tuijottavat vakavina. Keskimmäinen otta silmälaisit nenältään, pyöritlee nittä käsissään ja rykäisee.
- Meillä on oikeus. Olemme saaneet sen Jumalaltasi. Poika lahustaa lannistuneena tuoliinsa istumaan.
- Oletteko enkeleitä?
- Hänen äänensä on väsynyt. Miehet nyökkäävät.
- Etsitkö sinä hyvyttää, kauneutta ja armoa?
- Etsin Hääntää ja ihmistää.
- Meillä on valta antaa sinulle etsimäsi.
- Kuolisinko silloin?
- Maan päälässä sitä sanotaan kuolemaaksi.
- Puhuja valitaa nopean katseen kumppaneiden kanssa.
- Mutta me emme tee niin. Saat palata jatkamaan et-simistästä. Uskomme vilpittömyytesi, uskomme sinut tekivän hyvää. Emme kysy, haluatko palata, sillä valinta oli liian vaikea.
- Entä kokemukseesi täällä? Kuinka voin tämän jälkeen mennä takaisin maan päälle?
- Miehet hymyilevät. He puhuvat yhteen ääneen täsmälleen yhtäikä.
- Tästä tulee sinulle uni. Vain uni.
- Poika hymyilee.
- En olisi arvannut, että enkeleillä on piippu ja silmälasisit.
- Emme ole valkoinen lakana ja siivet, emme ole muuto.
- Huone käy epäselväksi ja keinuu utuisena. Siitä on tulut pojien uni, haittuvia ja pakenevia uni.
- Poika liukuu ulottuviltani, hän ei ole enää minun. Olen kadottanut oikeuteni häneen. Lopullisesti.

Sanctus

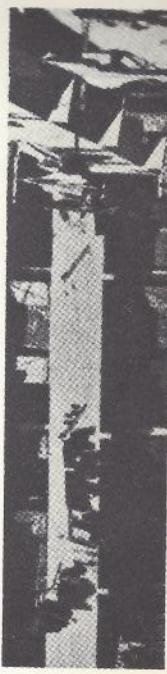
"QUO VADIS . . . ?"

Taas kerran en voi olla pudistamatta päättäni ja murehtimatta: "Minne menet kirjallisuus." Sillä kirjallisuuden ja runouden jurnalattaret ovat joko jo väistyneet niin kovin kauas meidän tavallisten kuolevaisten silmistä tai sitten he ovat liian läheillä meitä, niin että saatamme tuntee heidän painostavan läsnäolonsa ja hengityksensä kasvoillaamme. Haluaisin kohottaa ääneni, haluaisin kysyä: eikö oikeata välimatkka enää ole? Eivätkö tämän hetken kirjailijat enää osaa pitää inspiraationsa ruumiilistaurnaa sopivan etäisyyden päässä lukijasta. Minä myönnän, että on mieluisaa nauttia runsaasti hyviä hedelmää, mutta jos sunni ahdetaan täytteen viinirypäleitä ja perikoita, niin että liika pursuaa korvista ulos, tai jos saatan vain nähdä hedelmät, mutten saavuta niitä — silloin on ilmeisesti jossain vikaa, ainakin minun ajatusmaailmani mukaan.

Mieleeni tuli juuri eräs vanha teos, Nikolai Gogolin "Kuolleet sielut". Gogol tuo esii mestarillisen taitavasti kaiken minkä haluaa sopivissa annoksissa, ja sopivalla tavalla. Nautimme valtiollisia ja filosofisia

mietehedelmää juuri sopivasti ja heittäydymme sitten sopivasti lepäämään vilpoisen puun suojaan antaen Tšitšikovin kulkea edelleen ostamaan sielujaan, tarjoten välliä meille herkullisen viinirypäeen tai pari. — Tai ottakaamme käsime vuosisatamme kenties suurin ko-timainen teos, Väinö Linnan "Täällä Pohjantähden alla!" Silmme enne eteen avautuvia kuvia, tilanteita mietteitä, jopa erotiikkaakin — kaikkeja suturen taitelijan nerokkaasti annostelevana. Aterian jälkeen kylläsi, emme ylensyöneitä — hedelmät ovat olleet kypsiä, eivät ylikypsiä.

Mutta jos sen sijaan katsellemme tämän heikin "moder-nia" kirjallista tuotantoa, aiheuttaa se ruuansulatukselle melle melkoisia vaikeuksia, ja tarvitaan rautaista vatsakoneistoaa, ennenkuin siihin tottuu. Valtiolliset miet-teet filosofisten kanssa väikkyytät katkanan taitavaaran-nalla — täyssin saavuttamattonissa; ateriamme perusruokalajisto puuttuu. Sen sijaan jokainen sivu huokuu yksityiskohdittain tarkkoja kuvia, ajatuksenuoksua ja

detaljierotikkaa. Mausteita on, liiallisestikin, ja pelkillä mausteilla emme saa ravinnontarvettamme tyydytetynsi.

Ensimmäinen vaikutelma ryhtyessämme nauttimaan modernia henkistä ateriaamme on, että meidän ei tarvitse ajatella. Seuraava vaihe on tyrmäävämpi: me emme saa ajatella. Aluksi kirjallija on ajatellut ja kuvannut kaiken valmiiksi. Sitten hän on siirrynyt oman sielunelämänsä syvimpään kammioihin, joihin hän itsekin pääsee vain yöajan hiljaisuudessa, ja mikäli me yritymme ajatella, mitä ähn sanollaan yritytä sanoa, emme kuitenkaan tule pystymään siihen. Kuinka me voisimme ymmärtää jotakin, mitä hän ei itsekään ymmärrä?

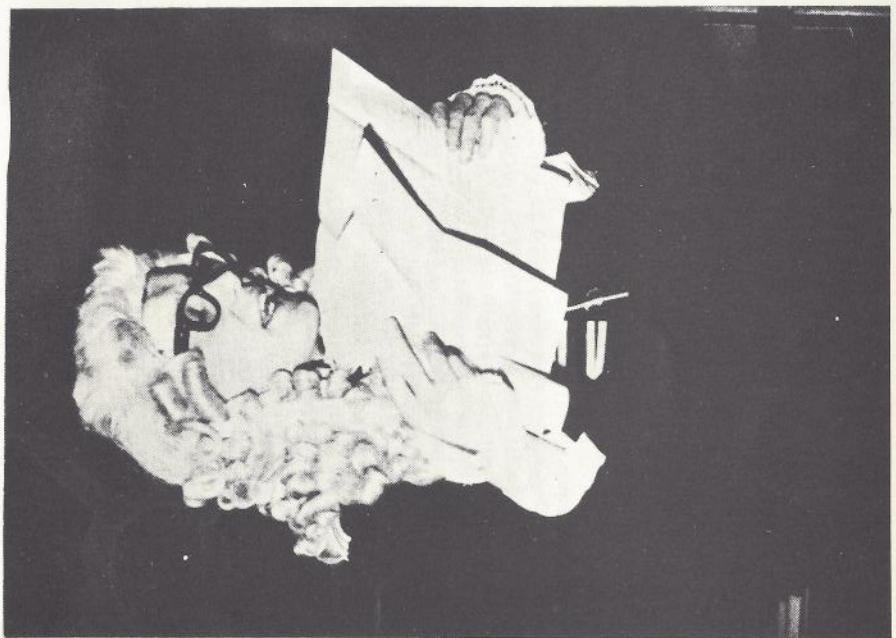
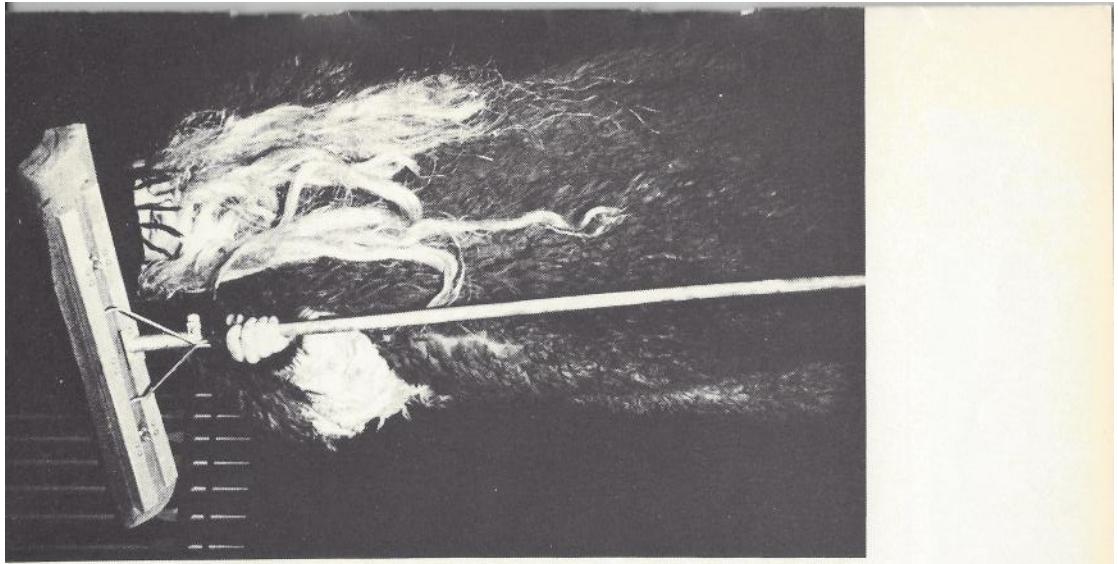
Minä kohotan häitähuntoni runouden jumalattaren temppelin portillei meidän poloisten lukijoiden puolesta. Meidät on alennettu arvoissa, kirjallijat ovat ylentaneet itsensä. Ennen, vanhoina kultaisina aikoina, kirjallija oli nero, jos hänen lukijansa tunsi itsensä viisaaksi lukemansa jälkeen. Nyt on kirjallija viisas, niin loputtoman

viisas, että tyhmät - tai tyhmiksi tehdyt - ihmiset, me emme millään saatा käsitteää hänen ajatuksensa ylirmaalistaa lentoa. Lue mme kirja, rauavimme päättämme, ja toteamme: "Kyllä hän sitten on viisas."

Tulevaisuus näyttää vieläkin synkemältä. Ensin meidän ei tarvinnut ajatella, sitten me emme saaneet ajatella. Seuraava vaihe on väistämätön: me emme osaa ajatella. Kymmenen vuoden päästä me emme enää uskalla lukea Shakespearea, koska emme kuitenkaan ymmärtäisi, mitä hän kertoo meille, ja jos löytäisimmekin tuota ihastutavasta runokielestä jonkin ajatuksen, olisi meidän seheti hyvättävä, sillä olisimme sen kuitenkin käsittäneet täysin väärin. Vaara lähestyy uhkaavasti kohta kukaan enää ei ymmärrä kirjallisuutta. Sitten ei kukaan enää osta ja lue kirjallisuutta. Kuinka silloin käy kirjailijoiden?

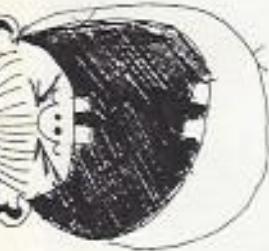
Kari Tapiola

6/2 - 64

REHTOREITA

Lasset
" (puheessaan 1963 ylioppilaille) Matta hyvät nuoret,
oletteko te koskaan ajatelleet?

Toivo:

- Kalten se ketsas, kalken se kurssi, kaiken se uskoo
— se opettajan rakkauks.

TOTUUTTA FYSIKAANLUOKASTA

Haukkko:

- Minä en ole minkin kouluballituksen haaraliike.
- Rautakaupan myyjät ovat luonteesitään paksuja rauta-
navuloja.
- Tämä osittaa, etti tekijä on ultrayksinkertainen.

HÖYSTETTÄ HISTORIAAN

Jyrki:

- Hyvä herrat + ja "Wuorenheimo myös."
- Ripille mentiessä mustalaispölkö kyysi minulta:
"Montako hukkaa atot ottaa?"
- Masa: Montakos olli?
- Joo... Tämä oll tunnettu Reinhold von Becker...
(naturus luokassa), .. jahka, minä huomaan, etti
teillä on sarnia maku kuin minullaikin.

Ranttu:

- Niin, Nihilän tulvi kulin kello.

KIELTEN LOMASTA

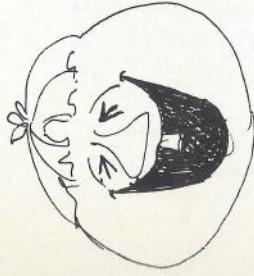

Lyyti:

- Lauantaina ja maanantaina te olete pyhin tunneihinsa.
- Keskellä viikkos te ette osaa suuntien vain,
- Kohta minä panen diplomiattiset suhteet teidän kanssa

ganne poiki,

"Huomenta", sanoi Ranta, kun 13.34 kouluun tulii.

Saimi:

- Sulkekaa ikkuna etteivät nämä hömpötykset mene muualle.

Becker:

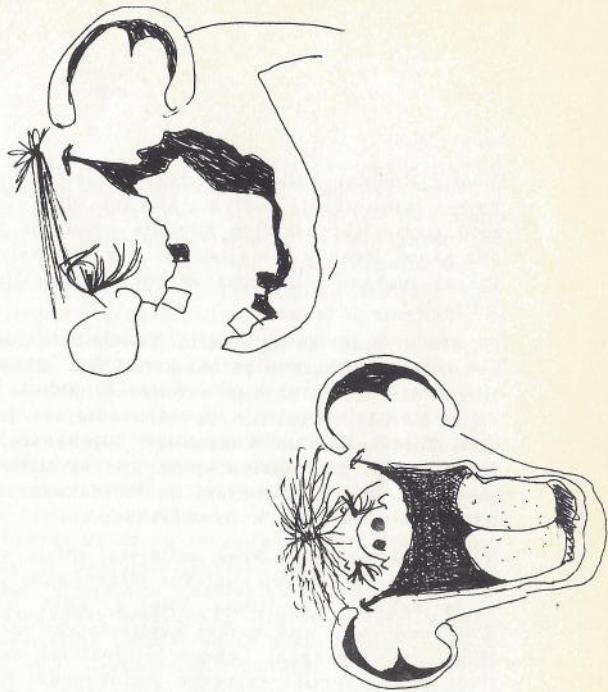
- Käärä on hyvä, ja taivuttelee mieldän vanhaa isäämme.
- Monet ihmiset ovat minun suhteeni kylmästi petteyneet. Viime vuonna tuli viisi insinööriä, ja tämä vuonna ei tullut yhtään. Maine on ilmeisesti levinyt.
- B: Kautto poistuu nyt.

Kautto: Syy?

B: Kautto on hyvä!

Kissa:

- Lukion opettaminen on sitä, että huomataa, että tämä sana ei enää merkitse samaa kuin keskikoulussa. Kykin tunnilta:
- K: Milloin voimme sanoa, että jokin on "on the door". Räihä: Esimerkiksi, joulu on ovella.

jat eivät ole tietejä, Liko Teinilähdet noudattama linnasta sellkänsä sen sijaan, että arsyntysi luokemaan ja etta luki ja kohuttaa lounakkautuneen olkapäihin ja kaan- ja sittenkaan paras mahdollinen, Seuraakseen saataa olla, että luki ja seuraavat sen sijaan, että arsyntysi luokemaan.

YH

YHTE

NÄISKOUULU

Jos gallupkyselyn aineena olisi "Mikä on yhtenäiskoulu", niin varmaankaan ei moni osaisi antaa selvää vastausta. Epäilemättä paljon useammat osaisivat vastata kysymykseen: "Mitä miltä olette yhtenäiskoulusta?" Moisen nuorinkirisuiden syy on varsin yksinkertainen: on olemassa monenlaisia yhtenäiskouluja, mutta samalla itse sanaan liittyy voimakas tunnesävy. On kysymys oikeudenmaksuudesta; kaikille on järjestettävä yhtä hyvät koulunkäytäntömahdollisuudet. Tämä onkin oikea näkökohta mitä tähän koulujärjestelmää luotaessa.

Yhtenäiskoulu pyrkii toteuttamaan oikeudenmukaisuusvaatimuksen tarjoamalla kaikille vähintään keskikoulua vastaavat tiedot ja taidot. Tämä tapahtuisi perustamalla kunnallisia keskikouluja niin paljon lisää, että sellainen liittyyti välittömästi jokaiseen kansakouluun. Samalla tulisi keskikoulu kaikille pakolliseksi, ja sen ja kansakoulun opetusohjelmat yhdistettäisiin kokonaisuudeksi. Toivon vaihtoehto on, että keskikouluosa jääisi vapaehtoiseksi, mutta pääsytytkin poistettaisiin. Oppilaitten lähjakkuutta ja taipumuksia tarkoitaisiin kuitenkin tivisti kahdella ylimmällä kansakouluualla. Kustannusten pienentämiseksi ja koulumatkojen lyhentämiseksi perustetaisiin maaseudulle kolmioskouluja, joissa oppilaat voisivat saada kansa-, oppi- ja ammattikoulutuksensa samojen seinien sisällä.

Onko yhtenäiskoulu parempi kuin nykyinen järjestelmä? On varmasti oikein yhdistää eri koulumuodot kokonisratkaisuksi, kunhan niiden määrität ja suhteet saadaan vastaamaan työpaikkojen tarjontaa. Kuitenkin lähdetään hakoteille, jos, kuten on ehdotettu, linjajako samalla uudistettaisiin niin, että kaikki oppilaat joutuvat huomattavasti "erikoistumaan" jo keskikouluuasteella. Tulevaisuuden yhä monimutkaisemmassa yhteiskunnassa ei kerta kaikkiaan tulla toimeen ilman henkilöitä, joilla on todellakaan perusteellinen "yleissivistys", siis oikea kokonaismuoto ja runsaasti perustietoa mitä erilaisimmilta aloilla.

Tämäkin jo osoittaa, ettei yhtenäistäminen sinänsä ratkaise koulupulmia. Jos se toteutetaan huonosti, itse tarjoitukseensa, siitä tulee hirvittävän kallis, se huonontaa opetuksen tasoja, kouluttaa ylioppilaita liikaa ja mekanikkaja ja lääkäreitä liian vähän sekä siirtää tilanteen korjaamisen ties kuin kauas tulevaisuuteen. Sitäpaitsi on väärin kuvitella, että koulussa opituu tietomääriä riippuu lähimäärä siellä koulutusta ajasta. Oisi tärkeää tarjota oppilaaille vaihtoehtoisia opiskeluhopeuksia ja samalla uudistaa alkansa elänyt luokalle jäätämissysteemi.

Tämä auttaisi varmasti pitämään kurssit naapurimaan tasolla ja vähän edelläkin. Oli myös aika järjestää kouluille todellinen kasvatuusohjelma, sillä peikät tiedot evät elämässä pitkälle auttaa.

Mikään ei tietenkään estäisi toteuttamasta näitä uudis-tuksia yhtenäiskoulun puitissa, siihen ei tunnuta edes pyrkivän. Sen sijaan on asioiden tärkeysjärjestys käännetty pääläilleen, ja yhteiskunnallisesta "oikeudenmukaisudesta" on paisutelttu ratkaiseva tekijä, johon vetoa - malla kaikki muut näkökohdat yritytään syrjytetään. Niinpä siten "vähäväkisten asiaa" ajavan kansanedustajan on ilman muuta kannattettava yhtenäiskouluua, sosialistin velvoitus on välttää valtion koulumonopolia, ja "Runnon porvarin" täytyy ehdottaa vastaavaa moista sosialistointia, ennen kaikeaa vetoamalla kustannuksien suuruuteen ja uusien tutkimuksien tarpeellisuuteen, niin ettei molemmat näkökohdat leimataan heti vastapuolella peliksi verukkeiksi.

Tämä on tavallisesti tuloksena, että valtavia rahoja summaan menemään, tosin kyllä hyvään tarjotukseen, mutta hyörysuhde jää surkean alhaiseksi. Valtion on tietenkin tarjottava halpoja koulunkäynnitmahdollisuuksia, mutta eihän se rahojaan tyhjästä saa, vaan kansalaisilta veroina. On siis tarkoin harkittava, mihin näitä rahoja käytetään, sillä huonosti harkittu uudistus voi olla pahempi kuin ei lainkaan uudistusta.

Kari Lundén

SANA

Kovin harvat uskaltautuvat tähä vuonna kulttaurikilpailun kirjallisiin lajeihin. Arvostelulautakunta on kuitenkin tytyväisenä todennut, että osanottajamäärään supistumisen on merkinnyt tason nousua.

Varsinkin kilpailun runosarja on mielestäimme korkeatasoinen. Vapaamittaisen runon rytmi hallitaan, eikä kilvassa ole tällä kerittaa mukana ketään sellaista, joka kuvitteli si runon "teon" olevan kevyttä sanojen sijoitteluksi. Ilmeisesti nykylyriikki on perehdyty ja opittu ymmärtämään sitä. Erittäin miellyttävä on se, että jo-kaisella kirjoittajalla on ollut painavaa sanottavaan.

I palkinnon saa nimimerkki "Catilina" (Kari Tapiola) runo, käänös- ja aforismikokoelman AD LIBITUM. Sikermän kaikki runot ovat tasaisen hyviä. Jokainen runo on johdonmukainen kokonaisuus; jotain perusajatusta kehitellään järjestelmällisesti alusta loppuun asti. Runoilijalle välttämätön ilmaisin tiivistämisen taito näky afolisista.

II palkinnon saa nimimerkki "Johannes Kointahti" (Kari Tapiola) kokelmaastaan SYYSLAULUJA. Sikermä on jotenkin yhtä korkeatasoinen kuin edellinen, mutta runot ovat hieman epätasaisia - siksi toinen sija. Huomiotamme kiinnitti erikoisesti ilmaisun kauneus.

Muut kilpailijat olivat mielestäimme keskenään tasavertaisia.

Novellisarjassa oli kaksi osanottajaa. Molemmat ilmaisivat sanottavansa täsmälliseksi, ja molempien novellit olivat rakenteeltaan selkeitä. I palkinnon saa nimimerkki "Sanctus" (Tapiola Saarela) novellistaan ONKO ENKELEILLÄ SILMÄLASTI ja II palkinnon nimimerkki "Smorzano" (Ilkka Halonen) novellistaan HAAT. "Sanctusen" aihteen käsitteily oli omaperäisempää.

Nimimerkki "Catilina" saa ensimmäisen palkinnon myös eseesarjassa. Hänen tutkielmansa MUSIKKI PUHDISTAVANA VOIMANA osoittaa sekä valitun aiheen että kehittyneen aistiylin hallitsemista. II palkinnon saa nimimerkki "Homo novus" (Timo Kallinen) tutkielmanstaan YMPYRÖITÄ. Myös hänen johdonmukainen ajatuksenkehittelynsä osoittaa vaikkean esseemuodon hallitsemista. Ilmaisu saisi olla selkeämpää.

Pakinasarjan ainoa osanottaja oli nimimerkki "Sjutton" (Ilkka Halonen). Hänen pakinansa RETKI OPETTA-JAINHUONESEEN vaikutti hieman hajanaiselta, ja siksi anamme siitä vain II palkinnon. Viime vuosien kulttuurikilpailujen pakinat ovat useimmiten jääneet alkeellisen kertomuksen asteelle. "Sjutton" on omnistunut kuitenkin kirjoittamaan selvän pakinan, mikä ansioina todetaakoon.

Lautakunta on ollut päätöksissään yksimielinen.

K U V A

Valokuvasarjan ensimmäisen palkinnon saa Risto Pilvinen ilmeikkällä äiti- ja lapsiaihiseillä kuvallaan. Muista palkinnoista II voitti Esko Minkkinen, III Olavi Lipponen ja neljänneksi Jukka Häyrynen.

Kuvamataiteen töistä ei ensimmäisistä ja toista palkintoja jaettu. III palkinnon saa Juhani Pirkkanen. IV palkinto annetaan Matti Roineelle.

Kulttuurkilpailun vesiväri- ja piirrostöiden lukumäärä oli pieni ja tasoltaan keskinkertainen. Tästä syystä ei-vät kuvamataidlon työt antaneet aihetta jakaa ensimmäistä eikä toista palkintoa.

Maalauskissa ja piirrokssissa jäi kaipaamaan puhtaampia värejä ja teknisesti joustavampaa suoritusta.

Valokuvia oli ilmoitettu runsaasti. Niiden tekniinen taso ja sisältö olivat huomattavasti korkeammat kuin maa-laus- ja piirrostöiden. Tähän vaikuttaneet työttavan erilaisius ja tietyynlainen helpous ratkaisevasti. Valokuvaus ei vaadi samanlaista omankäden valmiutta ja sommittelukykyä kuin kuvapinan täyttäminen piirroksin ja värein.

Palkinnot lahjoittivat Eslo ja Stewesta Oy
- KIITOS!

S A R A S T U S

SARASTUS

Timo Tapani Lampila

Teinikuntamme toiminta on alkanut vilkastua ja siirtyä olkeisiin uominissa sen jälkeen, kun sen rinnalle on noussut täysin kyykässä suoiontavoittelija, koulurinne raittiusyhdistys "Sarastus". Sarastuksen tarkoituksesta ei kuitenkaan ole Teinikunnan syrjiminen, vaikka se siihen pystyisikin lukuisan kannattajajoukkonsa kanssa. Sen on vain ensin saatava osakseen huomiota ja suosiota, voidakseen sitten kylvää raittiuden jaloa aatetta koulumme oppilaisiin. Siitä pätövä syy sen lukuun kerholin, juhliin ja retkiin. Tämän kirjoituksen tarkoituksesta on antaa sinulle kokonaiskuva Sarastuksen toiminnasta. Sitten voit mielessäsi joko parjata tahi ylistää sitä. Ajatteluvapaus myönnetään.

Helsingin Lyseon raittiusyhdistys Sarastus, kuten sen viellinen nimi kuuluu, on Suomen Opiskelevan Nuorison Raittiusliiton alajasto, yksi monista, SONR:n toimintaa kuvaa parhaiten sen sääntöjen ensimmäinen pykälä: "SONR:n tarkoituksesta on toimia raittiuden edistämiseksi oppikouluissa ja kunnallissä keskikouluissa kirjallisuutta ja Pohjantähdeä (liiton lehti) levittämällä, järjestämällä luento- ja raittiuskavut, raittiuskuntas, raittiusviikon ohjelmisto, kesäpaivät, kerhotyötä, erilaista kilpailutoimintaa ym. raittiuskasvatustytötä."

Toinen liittymä johon Sarastus kuuluu on OKRY. Se on SONR:n helsinkiläisen yhdystyksen liitto. Niinpä se noudataa suurin piirtein samaa ohjeilmaa.

Ja sitten itse Sarastus....

Jäsenmäärä on tällä hetkellä vain 314, sillä suurin osa vanhoista jäsenistä ei ole viitsintä maksaa vaivasta 30 pennin jäsenmaksua. Opettajakunnassa on jäseniä peräti 11. Muista luvuista mainittako on kerhot, joita on yhdeksän. Muutama sana jokaisen kerhon toiminnasta:

Alaluokkienkerho on toiminut ja tulee vastaakin toimimaan keskiviikkoisin joka toinen viikko. Se on tarkoitettu I-II -luokkalaisille, ja riemukkaaseen ohjelmaan kuuuvat mm. kilpailut leikit ja suuret palkinnot. Puhenee johtajana T. Lampila Jr.

Koripallokerho on tarkoitettu kaikille jäsenille, opettajia vain ei ole vielä saatu innostumaan. Kerho järjestää paitsi valmennustoimintaa ja otteluuta myöskin sen sisäisiä kilpailuja. Pelinjohtaja Kaarlo H. Tuori.

Pingis I. pöytätienmiskerho on toistaiseksi toiminut ilta-päivisin kirjaston edessä. Kerholla on hallussaan pöytä ja mailat. Niihin varauslistta on voim. op. huoneessa. Puheenjohtaja J. Humaloja.

Shakkikerho omaa seitsemän pelilautaa, niihin nappulat, pari ajamukaisia shakkikelloa ja 5. C luokan lauantai-ilta-iltapäivisin. Pelit suoritetaan koulumme shakkiedustajien johdolla ja K. Lundénin ollessa puheenjohtajana. Postimerkikkerho "Atulan" kurinpitäään on Juuso Salokoski. Kerholla on yleensä edustettuna koulumme kaikki ikäluokat, jotka koettavat vilitä toisiaan katsastelimiin postimeerkien vahitessa omistajaa.

Keskiluokkien- eli hippakerhon toiminta on ilmennyt lähinnä juuri hippojen järjestämisenä. On ollut vilkasta toimintaa Tyttönormaalilyseon vastaan kerhon kanssa. Kapellimestari Potti Poranen.

Retkeilykerho on vilkkaasti järjestänyt polku- ja laturetkiä sekä osallistunut OKRY:n vastaavien tilaisuuksiin. Pj: Timo T. Lampila.

Elokuvakerho "Pätkä" on tarkoitettu alaluokkalaisille, mutta VI C:lläkin on aina siellä ollut kova edustus. Ohjelmissa kerholta kerran kuussa ja tällöin piirettyjä- ja muita ajanviette-elokuvia. Koneenvievaaja Paavo Aulio.

Kaikein nuorin kerhoista on sulkapallokerho. Idean isä ja puheenjohtaja on A. Aho. Kerhon toiminta ei ole vielä päässyt alkumaan, mutta pian se varmasti antaa kuulla itestään.

Nyt halutti tietyistä innokkaasti liittyä Sarastukseen. Annanpa sinulle muutamia objeita: Ensinn menet koulumme kolmanteen kerrokseen ja etsit VC-luokan. Sitten löydät Kaario Tuorin ja ojennat hänenne 30 penniä samalla kaunosti kumartaa, a ilmoita nimesi. Odotat muttamani päivän, saat jäsenkortin ja näin sinut on liitetty Sarastukseen. Onnittelten.'

Uusi, laajempi Teinitalo
odottaa käyntiäsi.
Kahdessa kerroksessa,
paljon laajemmissa tiloissa
näet nyt kaiken,
mikä on uutta ja erikoista
kevään nuorisomuodissa.

Teini talo *

Nuorisosujen erikoisliike
Vuorikatu 15,
Kaisaniemenkatu 6.

AUTOKOULU E. Nelskylä

FREDRIKINKATU 61, 2 kerros
Kampinportti
Yksityis- ja ammattikurssseja
Täydellinen autokoulu
Kurssimaksut vähittäin
OPISKELIJA-ALENNUS
P.U.H. 62 26 76

Eli JUOSTEN JÄÄKKÄALLE

KATRI AHOOLA
valintamyymälä

Annankatu 20

Ressujen hovipaino =
Rotapaino Oy
Meritullinkatu 13

Suurmyymälä Aleksi 46-48
Kuusinen

Miesten tekstitilitavaraatajojen
kansainvälisestä ryhmän
IMG:n alinaa suomalaisien
ja sen.

The advertisement features a globe with latitude and longitude lines. Overlaid on the globe is the text "Kuusinen" in a stylized font. Below the globe, there is a large rectangular area containing text in several languages:

Miesten tekstitilitavaraatajojen kansainvälisestä ryhmän IMG:n alinaa suomalaisien ja sen.

KALEVANKATU 6, PUH. 30425
KESKUSKIRJAKAUPPA OY

Kantakirjakauppa
"ressuulaisteen"

Kuusikymmentäkuusi metriä
Koulun portilta
Kaikki samasta paikasta
Koulutarvikkeet
Koulukiriat